

Vybrané problémy obecné psychopatologie

Viktor Pacholík

pacholik@ped.muni.cz

Poruchy intelektu

Intelekt

- multidimenzionální schopnost správně operovat obecnými i abstraktními pojmy podle logických zákonů, tvořit soudy a úsudky
  - schopnost účelně jednat, racionálně myslet a účinně jednat se svým okolím (Wechsler)
  - obecná schopnost k duševním výkonům (Burt)
  - schopnost myslet (Terman)
  - Posřehování vztahů mezi věcmi (Spearman)

JEDNOTICÍ PRVKY

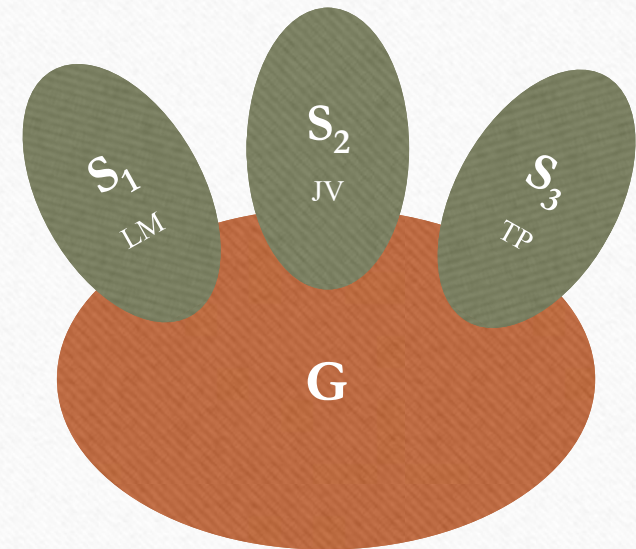
- Schopnost řešit problémy
- Schopnost adaptovat se na prostředí
- Schopnost učit se
- Schopnost myslet logicky

Intelekt

- Fluidní vs. krystalická inteligence (Cattel)
- Jednodimenzionální vs. vícedimenzionální teorie
- G-faktor a S-faktory (Spearman)

Intelligenční kvocient

- Co je intelligenční kvocient? (IQ)
- K čemu je intelligenční kvocient?

$$IQ = \frac{\text{mentální věk}}{\text{chronologický věk}} \cdot 100$$

IQ	Stupeň inteligence	Percentil
nad 130	vynikající inteligence (genialita)	99 – 100
121 – 129	výrazně nadprůměrná inteligence	91 – 98
111 – 120	mírně nadprůměrná inteligence	76 – 90
90 – 109	průměrná inteligence	26 – 75
89 a méně	Podprůměr	25 a méně

Mentální retardace

- Nedostatečný rozvoj intelektu
- Vrozená nebo rozvinutá do 2 let

IQ	Stupeň mentální retardace
50 – 69	F70 Lehká mentální retardace
35 – 49	F71 Středně těžká mentální retardace
20 – 34	F72 Těžká mentální retardace
0 – 19	F73 Hluboká mentální retardace

F70 Lehká mentální retardace

- IQ 50 – 79
- 4/5 všech MR
- Právo na integraci do běžných škol!
  - Schopni vyučit se
- Pozdější nástup řeči
- Nižší kritičnost ⇔ snadná ovlivnitelnost

F71 Středně těžká mentální retardace

- IQ 35 – 49
- Asi 12 % všech MR
- Specializovaná vzdělávací pracoviště
- Chudá slovní zásoba, špatná artikulace
- Neschopnost samostatného života – rodinná nebo ústavní péče
- Jednoduché praktické činnosti, sebeobsluha

F72 Těžká mentální retardace

- IQ 20 – 34
- 7 % všech MR
- Specifický výraz tváře, minimální řečový projev
- Nezvládá sebeobsluhu
- Somatické defekty, defekty smyslových orgánů

F73 Hluboká mentální retardace

- IQ <20
- 1% všech MR
- Obvykle imobilní
- Inkontinence
- Smyslové, somatické a motorické defekty

Demence

- Úbytek rozumových schopností (intelektu)
- Diagnostikování po 2. roce života
- Obvykle v důsledku organického poškození
- Kromě inteligence zasaženy také další psychické procesy
  - Paměť
  - Myšlení
  - Emoce
  - Jednání...

Pseudodemence

Poruchy paměti

Paměť

- Schopnost vstěpovat, uchovávat a vybavovat minulé vjemy a zážitky

vstípení

uchování

vjavování

Kvantitativní poruchy paměti

Hypomnézie

- Zhoršení některé fce
- Vštípení
org. demence, únava
- Uchování
org. poškození, alkohol, drogy
- Vybavení
neurózy – horší pozornost

Amnézie

- Časově ohraničená ztráta paměti
- Úplná X ostrůvky
- Novopaměť X staropaměť

Hypermnézie

- Nepřiměřené pamatování si některých obsahů
paranoidní psychózy, mánie

Kvalitativní poruchy paměti

Paramnézie

- Odchylky od přesnosti
- I u zdravých jedinců
(v určité míře)

Vzpomínkový klam

- Vzpomínky vydává za své (*kino, vyprávění*)
- Vzpomínka zůstává přesná, nezměněná
- Přesvědčen o pravdivosti

Konfabulace

- Základem porucha vštípivosti
- Konfabulace = vyplnění mezer v paměti
- Netrvá na nich, nechá si je vyvrátit

Iluze paměti

- Déjà vu
- asynchronní práce hemisfér
- Nevěd. $\Leftrightarrow$ věd.
- Minulé životy
- Hippokampus

Poruchy pozornosti

Pozornost

- Aktivní zaměření našeho vědomí
- K čemu pozornost?
- Selekcce naší mentální činnosti
- Party efekt
  - Egovztažné podněty
- Vlastnosti pozornosti
  - Koncentrace
  - Kapacita
  - Délka
  - Oscilace (kolísání)
  - Fluktuace

Pozornost

Poruchy pozornosti

hyperprosexie

- Zvýšená pozornost
- Na úkor distribuce a selektivity

hypoprosexie

- Snížená pozornost ve všech nebo některých složkách
Koncentrace, rozsah, selektivita...

aprosexie

- Těžší forma hypopros.
- Postiženy všechny složky
- Neschopnost soustředit se
- Psychózy, mráкотné stavy...

Děkuji za pozornost.

---

pacholik@ped.muni.cz